

НАРЕДБА № 5 от 23.07.2026 г. за условията и реда за определяне на особени представители

Обн. - ДВ, бр. 71 от 07.08.2026 г., в сила от 11.08.2026 г.

Издадена от Висшия адвокатски съвет

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. Тази наредба урежда условията, реда и критериите за определяне на адвокати за особени представители.

Чл. 2. При определяне на особени представители адвокатските съвети спазват принципите на законност, прозрачност, случайно и равномерно разпределение на делата.

Раздел II

Система за определяне на особени представители

Чл. 3. (1) Дейността по определяне на особени представители се организира и осъществява чрез специализиран софтуерен продукт - електронна система за определяне на особени представители, интегрирана във всяка адвокатска колегия.

(2) Електронната система осигурява функционалности за:

1. поддържане на актуални данни за адвокатите, участващи в разпределението на особените представителства;

2. въвеждане и корекция на данни за дела, по които има искане за определяне на особен представител;

3. автоматизирана комуникация с органите, отправящи искания за назначаване на особени представители;

4. автоматизиран подбор на регистрираните в електронната система адвокати, отговарящи на критериите за подбор по всяко отделно дело;

5. автоматизирана комуникация с адвокатите, определени за особени представители, с оглед прилагането на чл. 44а от Закона за адвокатурата;

6. отчетност относно дейностите по определяне на особени представители.

Чл. 4. (1) В електронната система за определяне на особени представители се вписват адвокатите от колегията, заявили съгласие да участват в нея.

(2) При вписване на адвокат електронната система извлича от Единните адвокатски регистри по чл. 148, ал. 1 от Закона за адвокатурата и автоматизирано попълва и актуализира данни за всеки адвокат относно имена, адвокатски номер, продължителност на адвокатския стаж, актуален статус и електронен адрес.

(3) Освен данните по ал. 2 в електронната система се отразяват данни за видовете дела, по които адвокатът е заявил квалификация, и за органите, пред които е заявил желание да се явява като особен представител.

(4) В електронната система за всеки адвокат служебно се записват и поддържат също така данни за:

1. делата, по които е бил определен за особен представител;

2. размер на възнаграждение по всяко дело, по което е бил определен за особен представител;

3. общ размер на възнагражденията по всички дела, по които адвокатът е бил определен за особен представител;

4. данни за отказ по чл. 44а, ал. 1 от Закона за адвокатурата и основания за това, ако са посочени такива.

(5) Данните по ал. 4 се съхраняват в електронната система, независимо от отписване на адвокат от системата, и се съобразяват при последващо вписване.

(6) В електронната система могат да се отразяват и заявени от адвоката данни за преминати обучения, семинари и/или други квалификационни форми, както и периоди на временна невъзможност за участие в разпределяне на нови дела.

Чл. 5. (1) Адвокатите се вписват в електронната система за определяне на особени представители въз основа на заявление по образец - приложението към тази наредба, с което дават писмено съгласие да участват в електронната система за определяне на особени представители и декларират пред адвокатския съвет на съответната колегия данни за видовете дела, по които желаят да бъдат определяни за особени представители. Със заявлението адвокатите могат да посочат и органи, пред които имат желание да се явяват като особени представители, ако желаят да бъдат определяни само по дела пред тези органи. При настъпване на промени в заявените данни по тази алинея адвокатът е задължен да заяви същите своевременно.

(2) Адвокатите се отписват от електронната система въз основа на писмено заявление, както и в случай на отписване от регистъра на колегията или при изтърпяване на наложено наказание по чл. 133, ал. 1, т. 4 или т. 5 от Закона за адвокатурата.

(3) Вписването по ал. 1 и отписването по ал. 2, предложение първо, се извършва от председателя на колегията или овластен от него член на съвета или служител на колегията, а в останалите случаи се отразява автоматизирано след вписване на съответните обстоятелства в Единните адвокатски регистри.

Раздел III

Определяне на особен представител

Чл. 6. (1) Особен представител на страна по дело се определя въз основа на писмено искане, отправено до адвокатския съвет на колегията, в района на която действа органът, подал искането.

(2) Исканията за определяне на особени представители могат да се подават чрез електронната система за определяне на особени представители, която позволява комуникация с информационната система на органа, подал искането.

(3) Когато искането не съдържа необходимите данни за прилагане на критериите за подбор или за определяне на възнаграждението на особения представител, адвокатският съвет изисква от органа, отправил искането, да представи допълнителна информация за тези обстоятелства. Това не препятства разглеждането на следващите по ред редовни искания.

Чл. 7. (1) Особени представители се определят последователно по всяко дело, като се следва хронологично редът на постъпване в колегията на редовните искания по чл. 6.

(2) За особен представител може да бъде определен всеки адвокат, по отношение на когото са налице кумулативно следните предпоставки:

1. вписан е в електронната система за определяне на особени представители към колегията, до която е отправено искането;

2. има вписан в регистри по чл. 148 от Закона за адвокатурата актуален електронен адрес;

3. не е заявил временна невъзможност за участие - до изтичане на заявения период или до подаване на ново заявление за участие;

4. не е преустановил временно упражняване на адвокатска професия - до вписване на възобновяване упражняването на професията;

5. отговаря на критериите за подбор по тази наредба;

6. спрямо него не са налице изрично предвидените в тази наредба ограничения.

(3) Определянето на адвокат се извършва на случаен принцип - чрез избор на случаен адвокат от електронната система за определяне на особени представители.

(4) Адвокатският съвет може да предвиди общо ограничение за особен представител да не бъдат определяни:

1. действащите членове на съответния адвокатски съвет;
2. по дела с размер на възнаграждението над 5000 евро - адвокати, които имат по-малко от 5 години адвокатски стаж.

Чл. 8. (1) За определянето на особени представители се използва нарочна функционалност на електронната система за определяне на особени представители.

(2) В електронната система се въвеждат данните за всяко дело, по което се определя особен представител, както и данните за определеното възнаграждение за особен представител.

(3) Електронната система извършва автоматизирана проверка кои от адвокатите, вписани в системата, отговарят на критериите за подбор по всяко дело, след което осигурява възможност да се извърши избор на случаен принцип измежду тях чрез алгоритъм за случаен избор.

(4) След извършване на избор на адвокат за особен представител по делото за всяко дело автоматично се генерира протокол, както и списък с адвокатите, които са били изключени от избора по делото и причините за това.

(5) Данните за извършения избор се отразяват автоматизирано в електронната система, като по партидата на адвоката се посочва по кое дело е определен, както и размерът на възнаграждението по делото.

Чл. 9. Изключения от принципа за случайно определяне на особени представители се допускат за конкретно дело:

1. когато искането е за определяне на конкретен адвокат за особен представител в производство, по което той вече е бил определен за особен представител в предходна фаза на същото производство;

2. когато трима поредни адвокати, определени за особен представител по конкретно дело, не заявят в срока по чл. 44а, ал. 1 от Закона за адвокатурата, че приемат представителството по делото или изрично откажат същото.

Чл. 10. (1) Изборът на особен представител се извършва измежду всички адвокати, вписани в електронната система за определяне на особени представители, които отговарят на условията по чл. 7, ал. 2 и на следните кумулативни критерии за подбор:

1. имат предвидения от закона стаж за процесуално представителство в производството по делото;

2. имат право и заявеното от тях желание не изключва да представляват и защитават страни по дела в производството пред органа, подал искането за определяне на особен представител;

3. по дела с размер на възнаграждението над 5000 евро, ако е прието решение на адвокатския съвет по чл. 7, ал. 4, т. 2 - имат не по-малко от 5 години адвокатски стаж;

4. заявили са квалификация по съответния вид дела;

5. не са достигнали приложимия праг на общ размер на възнагражденията по всички дела, по които адвокатът е бил определен за особен представител.

(2) Прагът по ал. 1, т. 5 се определя от адвокатския съвет и се завишава, в случай че е достигнат от всички адвокати, вписани в електронната система, отговарящи на критериите по ал. 1. Прагът се завишава със стъпка, определена от адвокатския съвет, която не може да надхвърля първоначалния праг.

(3) С оглед осигуряване на равномерно разпределение на делата в избора на особен представител участват само адвокатите, които отговарят на критериите по ал. 1 и са били определяни за особени представители по най-малък брой дела.

Чл. 11. (1) Особен представител се определя с решение на адвокатския съвет.

(2) Решението за определяне на особени представители се приема след изпълнение на действията за определяне на особен представител по правилата на тази наредба в заседание на съвета.

(3) По дела с възнаграждение до 600 евро включително, решението за определяне на особен представител може да се приеме по предложение на комисия, определена от адвокатския съвет. Комисията се състои от поне трима души и включва поне един член на адвокатския съвет. Комисията прави предложенията след изпълнение на действията за определяне на особен представител по правилата на тази наредба чрез електронната система за определяне на особени представители.

Чл. 12. (1) С решението по чл. 11, ал. 1 адвокатът се определя за особен представител за всички фази и инстанции на производството.

(2) Назначеният адвокат има право да преупълномощава друг адвокат за осъществяване на процесуално представителство в производството по ал. 1.

Чл. 13. (1) Адвокатът, определен за особен представител, се уведомява с електронно съобщение, изпратено на електронния адрес, вписан в Единните адвокатски регистри. Срокт по чл. 44а, ал. 1 от Закона за адвокатурата тече от постъпване на електронното съобщение в електронната система на получателя.

(2) По решение на адвокатския съвет може да бъде предвидено допълнително изискване спрямо всички искания за определяне на особен представител по дела с материален интерес над 20 000 евро в срока по чл. 44а, ал. 1 от Закона за адвокатурата адвокатът да представи доказателства за сключена застраховка професионална отговорност с размер на застрахователното покритие, равен на материалния интерес по делото, но не повече от 500 000 евро, както и доказателства за опит по дела със сходен предмет. Приетото решение от адвокатския съвет по предходното изречение се публикува на сайта на съответната адвокатска колегия.

(3) Органът, отправил искането, се уведомява за определения по делото особен представител:

1. след получаване на съгласие от адвоката да поеме представителството; и

2. след като се установи, че е внесено определеното от адвокатския съвет възнаграждение за особения представител за съответната инстанция или съдът е определил изплащането му да бъде от бюджета на съда;

3. в случай, че е прието решение за въвеждане на изискванията по чл. 13, ал. 2 - и след като са изпълнени тези изисквания.

Чл. 14. (1) При отказ на определения особен представител да поеме представителството по делото се определя нов особен представител. Приема се, че е налице отказ и ако в срока по чл. 44а, ал. 1 от Закона за адвокатурата адвокатът не е заявил дали поема представителството, или не е представил документи по чл. 13, ал. 2.

(2) Данните за извършено определяне на адвокат за особен представител по конкретно дело се отчитат при прилагане на критериите за подбор по чл. 10 независимо от отказите по ал. 1, освен ако е налице някоя от следните уважителни причини за отказа:

1. адвокатът е определен за особен представител по делото, макар да не отговаря на критериите за избор, поради грешка в електронната система за определяне на особените представители;

2. адвокатът няма възможност да предостави правна защита и съдействие по делото поради продължително заболяване;

3. в случаите по чл. 13, ал. 2 - не е представено доказателство за спазване на изискванията, въведени с решение на адвокатския съвет;

4. за адвоката е налице конфликт на интереси със страните или техните представители по делото.

(3) Данните за извършено определяне на адвокат за особен представител по конкретно дело не се вземат предвид при прилагане на критериите за подбор по чл. 10, ако адвокатът не е получил възнаграждение по това дело и е бил освободен като

особен представител с акт на съда по някоя от уважителните причини по ал. 2, т. 1, 2 или 4 или други независещи от адвоката причини.

Чл. 15. Списък на определените особени представители се обявява на таблото на колегията и в обособена секция на сайта на колегията, достъпна само за адвокати, или по друг начин, определен от адвокатския съвет. Списъците, обявени на табло на колегията, са достъпни за всички посещаващи колегията адвокати за срок до 3 месеца или до изчерпване на мястото на таблото, когато най-старите списъци се премахват за освобождаване място за нови. В списъците не се включват адвокатите, които не са заявили дали поемат представителството в срока по чл. 44а, ал. 1 от Закона за адвокатурата, или са заявили изричен отказ за това.

Допълнителна разпоредба

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. „Адвокат/и“ са адвокатите и младшите адвокати, вписани в регистрите на адвокатската колегия.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 2. Адвокатските съвети на всяка от колегиите следва да предприемат нужните действия и мерки и да организират дейността си по определяне на особени представители в съответствие с правилата на тази наредба в едномесечен срок от влизането ѝ в сила.

§ 3. (1) В електронната система за определяне на особени представители по чл. 3 се включват служебно адвокатите, вписани в Националния регистър за правна помощ по глава VI от Закона за правната помощ към датата на влизане на тази наредба в сила, с посочените в Националния регистър за правна помощ данни относно заявените области на правото.

(2) В едномесечен срок от влизането на тази наредба в сила адвокатите по ал. 1, за които в Единните адвокатски регистри по чл. 148, ал. 1 от Закона за адвокатурата не е вписан актуален електронен адрес, следва да заявят пред съответния адвокатски съвет вписването или актуализирането му в тези регистри.

§ 4. (1) В срок до 2 месеца от влизане на наредбата в сила адвокатските съвети предоставят данни за адвокатския стаж на вписаните адвокати и младши адвокати. Данните се въвеждат служебно в Единните адвокатски регистри. Неточности в данните се отстраняват по искане на адвоката, за когото се отнасят.

(2) В срок до 6 месеца от влизане на наредбата в сила Висшият адвокатски съвет осигурява на адвокатските колегии специализирания софтуерен продукт по чл. 3 с предвидените в тази наредба функционалности. Висшият адвокатски съвет осигурява поддръжката, актуализирането и развитието на специализирания софтуерен продукт, както и неговото функциониране в съответствие с изискванията на тази наредба.

(3) Адвокатските съвети на всяка от колегиите се задължават да интегрират и започнат използването на специализирания софтуерен продукт в работата си по определяне на особени представители в едномесечен срок след осигуряването му от Висшия адвокатски съвет. В софтуерния продукт се въвеждат данните по чл. 4. По решение на адвокатския съвет в електронната система за определяне на особени представители могат да бъдат въведени и данни за общ размер на възнагражденията по всички дела, по които адвокатите са били определени за особени представители за определен период преди въвеждането на системата.

(4) До изтичане на срока по ал. 2 адвокатските съвети водят списък на особените представители в подходящ електронен формат.

(5) До изтичане на срока по ал. 2 определянето на особените представители се извършва по досегашния ред, приет от всяка отделна колегия, при спазване на критериите по чл. 10.

§ 5. Размерът на първоначалния праг по чл. 10, ал. 1, т. 5 се определя с решение на адвокатския съвет, като не може да надвишава 3000 евро.

§ 6. Тази наредба се приема на основание чл. 36а, ал. 2 от Закона за адвокатурата.

§ 7. Наредбата влиза в сила три дни след обнародването ѝ в „Държавен вестник”.
Председател: Стефан Марчев

Приложение към чл. 5, ал. 1

ДО

АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

НА АДВОКАТСКА КОЛЕГИЯ

.....

ЗАЯВЛЕНИЕ

ОТ,

вписан в ЕАР като адвокат в Адвокатска колегия – ,

с адвокатски №,

юридически стаж: Г. М. Д.

ГОСПОДИН/ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 5, ал. 1 от Наредба № 5 от 23.07.2026 г. на Висшия адвокатски съвет за условията и реда за определяне на особени представители заявявам съгласие да участвам в Електронната система за определяне на особените представители към Адвокатска колегия –

Декларирам, че данните по партидата ми в Единния адвокатски регистър са актуални и съм съгласен същите да се ползват при определянето ми за особен представител по реда на чл. 36а, ал. 2 от Закона за адвокатурата.

Декларирам, че притежавам квалификация и компетентност по следните видове дела и желая да бъда определян като особен представител по тях, а именно:

Вид на производството	Код по ЕСООП	Да	Не
ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА (всички)	1.		
Производства по Семейния кодекс (всички)	1.1.		
Развод и унищожаване на брака	1.1.2.		
Производства за уреждане на имуществени отношения между съпрузи	1.1.3.		
Производства за уреждане на отношения между родители и деца, и издръжка	1.1.4.		
Производства по ограничаване и лишаване от родителски права	1.1.5.		
Производства по осиновяване и прекратяване на осиновяване	1.1.6.		
Производства за	1.1.7.		

установяване и оспорване на произход	
Производства за поставяне под запрещение	1.1.8.
Производства за признаване на чуждестранно решение и за допускане на изпълнението на чуждестранно решение (само СГС)	1.1.9.
Дела по Закона за защита от домашно насилие	1.2.
Производства по облигационни иски	1.3.
Производства по вещни иски	1.4.
Производства по съдебна делба, възстановяване на запазена част от наследство, недействителност на завещателно разпореждане	1.5.
Производства по установителни иски	1.6.
Производства по иски по Кодекса на труда	1.7.
ТЪРГОВСКИ ДЕЛА (<i>всички</i>)	2.
Производства по иски, породени от търговска сделка	2.1.
Производства по иски, свързани с членствени права, решения на ОС, прекратяване и др. на търговски дружества, ЮЛНЦ и читалища	2.2.
Производство по несъстоятелност	2.3.
АДМИНИСТРАТИВНИ ДЕЛА (<i>всички без тези от т. 3.1. и т. 3.2.</i>)	3.
Производства по Закона за устройство на територията и Закона за кадастъра и имотния регистър	3.1.
Производства по ДОПК	3.2.

ИЗПЪЛНИТЕЛНИ ДЕЛА	4.
-------------------	----

Заявявам съгласие да бъда назначаван като особен представител по дела (първа инстанция) в следните съдилища в района на Адвокатска колегия – , а именно:

Районен съд –

Районен съд –

Районен съд –

Районен съд –

Районен съд –

Окръжен съд –

Софийски градски съд (само за Софийска адвокатска колегия) –

Административен съд –

Апелативен съд –

Върховен административен съд –

Върховен касационен съд –

Държавни съдебни изпълнители –

Частни съдебни изпълнители –

Всички

ЗАЯВИТЕЛ/ДЕКЛАРАТОР: